ލިޔަންކިޔަން ދަސްކުރުމުގެ ހަގީގީ މާނަ

އަބްދުލްއަޒީޒު ޖަމާލު އަބޫބަކުރު- ލ. މާވަށް

ލިޔަންކިޔަންދަސްކުރުމަކީ ހަމަ އެކަނި ލިޔަންކިޔަން އުނގެނުމެއްނޫނެވެ. ލިޔަންކިޔަން ދަސްކުރުމުގެ މާނަ ލިޔަން ކިޔަން އުނގެނުމަށްވުރެ މާ ފުޅާއެވެ. އެހެން ގޮތަކަށް ދަންނަވާނަމަ "ލިޔަންކިޔަން ދަސްކުރުމުގެ" މާނައަކީ އަކުރުތަކާއި ފިލިޖެހިމާ ކިޔާ ގޮތާއި ހަރަކާތްތަކާއިގެ އަކުރުތަކުގައި ފިލި ޖަހައިގެން ލިޔުމަށް އުނގެނުމެއް ނޫނެވެ. އަދި އެކަކުން ސަޕޯޓާއަށް ވިޔަ އަކުރުން ލިޔެ ގެނަސް އުނގެނުމެއް ވެސް ނޫނެވެ. އިސްވެ ދަންނަވާ ފަދައިން ލިޔަންކިޔަން ދަސްކުރުން ނުވަތަ ލިޓްރަސީ ގެ މާނަ އެއަށް ވުރެ މާ ފުޅާއެވެ. މާ ތަނަވަސްއެވެ. ލިޔަންކިޔަން އެނގޭ މީހަކަށް ނަމަ ގޮތް ކިޔައިގެން ދުނިޔޭ ފިލުވައި މަޢުލޫމާތު އެނގޭނެއެވެ. ކިޔުމުގެ ތެރެއިން ގިނަ މާއްދާތަކެއްގެ މަޢުލޫމާތު ހޯދަން އެނގޭނެއެވެ. އެ މީހެއްގެ ޚިޔާލާއި ފިކުރު އެހެން މީހުންނާ ޙިއްސާކުރުމަށްޓަކައި ލިޔުމުގެ ބޭނުންކުރަން އެނގޭނެއެވެ. އަދި ތަފާތު ޚިޔާލުތަކާއި އާ ތަޖުރިބާތަކާއި ލިބިގަތުމުގެ ޝައުޤުގައި ޤާބިލިއްޔަތު އާދައިގެން ލިބިފައިވާނެއެވެ. ކުރިއަށް ދަންނަވާލަމާ ލިޔަންކިޔަން ދަސްކުރުން އިންސާނާގެ މުޅި ދިރިއުޅުން ހަމަޖެހިފައިވާ ފަރާތްތަކަށެވެ. އެހެންވީ ލިޔަންކިޔަން އުނގެނުމަކީ އުނގެނުމުގެ ބިންގަލެވެ. އިލްމުގެ ދޮރެވެ. އަސްލު ބަލާއިރު ލިޔަންކިޔަން ނު ދަސްކުރުމަކީ އާއްމު ދުނިޔޭ ހިނގާނީ ބަސްދުކަރު ކަމެކެވެ. އުނގެނުމުގެ ދޮރު ހުޅުވިގެން ދޭނީ ލިޔަންކިޔަން އުނގެނުމެވެ.

"ނޭނގުމަކަށް ވުރެ ވަކިން ދެރަކަމެއް ހަމަ ނެތޯ

އޭގެ ގޮތުލުމުގެ ބަރުދެއް ހިސާބެއް ނެތޯ"

ދުވަހުން ދުވަހަށް ތަރައްޤީވާ ބިއުބްރަމެއްގައި ދިރިއުޅުމުގެ ބާރު، ލިޔަންކިޔަންދަސްކުރުމުން އިންސާނަށް ލިބިދެއެވެ. ދިރާސާތަކުން ދައްކާ ގޮތުގައި ކުރިއަރައިފައިވާ ޤައުމުތަކާއި ފަގީރު ޤައުމުތަކުގައިވެސް ބިއުބްރަމް ދެރަވި އަދި ބިއުބްރަމަށް ކުރަން ޖެހޭ ހަރަދު އިތުރު ލިޔަންކިޔަން ނުދަންނަ މީހުންގެ ތެރޭގައެވެ. ލިޔަންކިޔަން ދަސްކުރަން ބިއުބްރަމުގެ ވަރަށް ފުޅާ ތަޢާރުފުއްގެ ބަޔަކެވެ. ވިސްނުމުގައި ދިރުމާއި އަޑު އެކުލެވޭ، ޖިސްމާނީ ގޮތުން ދުޅަހެޔޮ ޙިޔާތަކަށް ފުރުޞަތު އެންމެ މުހިއްމު އަސާސަކީ ލިޔަންކިޔަން ދަސްކުރުމެވެ.

ކިޔުމުގައި މައްސަލަ ހުރުމަކީ ކުޑަކުދިންގެ ބިއުބްރަމަށްވެސް ނުރައްކަލެއް ކަމެކެވެ. ލިޔަންކިޔަން ނޭނގޭ ކުދިން އެކުދިންގެ އަމިއްލަ ނަފުސާ މެދު ދެކޮޅު ވަރަށް އިދި ނަޒަރަކުންނެވެ. އެފަދަ ކުދިން އެކުދިންނަކީ "ގަމާރު" ކުދިން ކަމަށް އަމިއްލައަށް ކަނޑައަޅައެވެ. އެހެން ކަމުން މިފަދަކުދިންނަކީ އުޅެން ދަތި ކުދިންނަށް ވުމުގެ ފުރުޞަތު ބޮޑުވެގެން ދެއެވެ. ތަފާތު ޖަރީމާތަކާއި ހިންގުމާއި މަސްތުވާތަކެތި ބޭނުންކުރާ މީހުންގެ ތެރޭގައި ހިމެނުމުގެ ފުރުޞަތު މިފަދަ ކުދިންނަށް ބޮޑެވެ. މިފަދަ ކުދިން ނަގާ ގިނަ ފަހަރަށް ޖިސްމާނީ ގޮތުންނާއި ނަފްސާނީ ގޮތުން ބަލިކަށި ކުދިންނަށް އޮންނަނީ ވެފައެވެ.

ކުޑަކުދިންގެ އެންމެ ގަދަ ގޮތުގައި ފޮތުގެ ދުނިޔެ އެކުދިންނަށް ހުޅުވާލައި ދީފިނަމަ އެކަމުގެ ފާއިދާއާ މަންފާ ވަރަށް ފުރި ގޮތެއްގައި

އެކުދީން ނަހް ފެންނާނެއެވެ. އެކުދީންގެ ތުއްތު ދުވަސްވަރު ފޮތެއް ހުޅުވައިގެން އެކުދީންނާއެކު އިނދެއްޖެ ނަމަ ވަރަށް ބައިރާންކުރުވަނިވި ކަންތައްތައް ފާހަގަކުރެވެއެވެ. ތަސްވީރާ ގުޅު ވާހަކަތަކުން ދާއިރު އާ ބަދަލުތަކާއި އުފާވެރިކަމާއި ހިތާމަތަކަށް އެކުދީންގެ ސިކުނޑި ހުޅުވިގެންދެއެވެ. ކުދިންނާއެކު ފޮތްކިޔަމުން ގެންދާނަމަ އަދި އަޑުން ހަމަ އެފޮތް ކިޔުއްވާނަމަ އެއީ ތަޖުރިބާއެއް ދިރިގެން އަންނަ ގޮތައި އާ ޖުމްލަތަކަށް ހުރިހާ އެކުދީންނަށް ހުވަފެންޏާ ފުރިހަމަކުރާ. މިކަމުގެ ސަބަބުން ކުދިންގެ ހިތްވަރުގައި ތޮމަރު ޖީބެކުރުމުގެ ބާރު އިތުރުވަނީއެވެ. އަދި މައިން ބަފައިން ދަރި ވާ ޖީބީ ވެސް މިކަމުގެ ސަބަބުން އިތުރުވެގެން ދަނީއެވެ. އެހެނީ ޔަގީނުން މައިން ބަފައިންނާ ދުރުދުރުގައިވާ ގޮތުން އުކުދިންނަން ފާހަގަކުރެވޭނެއެވެ.

އަޅުގަނޑުމެންގެ ދަރިފުޅުން ވާހަކައެއް ކިޔައި ދިނުމުން އެއީ އެކުދިން ޝައުޤުވެރިވާ ވާހަކައެއް ނަމަ އަޑުން އަދި އެތަން ފަހަރަކު ކިޔައި ދިނުމަށް އެދިދާނެއެވެ. ދަރިފުޅުން ފަހަތަ އެ ވާހަކަ އެހާ ގިނައިން އަޑުއަހަން ނުވަތަ ކިޔަން އެ ޝައުޤުވެރިވަނީ ކިޔުމެއްގެންކަމާ ގުޅޭ އަޅުގަނޑުމެންގެ ހިތްތަކުގައި ސަލާމަތް އުފެދިފައިވާނެއެވެ. އެކަމަކު، މިފަދަ ތަކުރާރު ކުރުންތަކަކީ، އެއީން ކުރިން ފަހަރަކުވެސް އެ ކުދިންނަށް އާ ކަންތައްތަކެއް ދަސްވަމުން އަންނަ ކަމުގެ ހާމަކަން ބޮޑު ހެޔޮކަމެވެ. އަދި އެކުދިން ކުޅުން އުނގުމުގައި އެ ފަދަ ވާހަކަތަކުގެ ތަކުރާރު ބޭނުންކޮށް އޮޅޭ ނަމަ "މިސާލަކަށް: އެއް ސަރަހައްދެއްގައި އުޅުނު

...... " މިފަދަ ގޮތަކަށް އެކުދީންގެ އަމިއްލަ ވާހަކައެއް ހަދައިގެން ކިޔުން ފަށައިފި ނަމަ އެއީ ކުދިންނާ އެކު ފޮތްކިޔުމުގެ ތަރައްޤީން އުފެއްދުމަށް ފޮތް ކިޔުމުގެ ހިތްވަރެއްކަން ޔަގީންވެ.

ކުދިންނަށް ވާހަކަ ކިޔައި ދިނުމުގެ ބަދަލުގައި ކުދިންނާއެކު ވާހަކަ ކިޔުން މާ މުހިއްމެވެ. މިއީ ހަމަ އެކަނި ތުއްތު ދަރިފުޅަށް ލިބޭ ފައިދާއެއް ނޫނެވެ. މިކަމުގެ ސަބަބުން ލިޔެވިފައިވާ ބަސްތަކުގެ ދެއްކޭގޮތައި ފަހުމު ހަދަކުރެވިދާނެއެވެ. އަދި މިއީ އެކަމުގެ ސަބަބުން ލިޔުމުގެ މުހިއްމުކަން ފިލާނެ ކަމެކެވެ.

ލައިބްރަރީން ދަތުރުގެ ވާހަކަ ދައްކާއިރު އަޑުއަހަމުން އެކަން ކުރަން ޖެހޭނީ އެކަމުގެ ސަބަބުން ލިބޭ އަސަރު ލިބޭގެ ދަރިންނަށް ދިނުމުގެ ފުރުޞަތު ހުޅުވައިލަދޭން ކަމަށް ހުރުމެވެ. އެކަމުގެ ސަބަބުން އުނގެނުމަށް މަގު ފަހިކޮށްދޭން ކަމަށް ހުރުމެވެ. ފިލާވައި ހޯދާ އެހެން މީހުންނާ ލިޔުމުން ހިއްސާ ކުރުމުގެ ކުޅަދާނަކަން ލިބި އެހެން މީހުންގެ ލިޔުންތަކުން ލިބޭ މަޢުލޫމާތު މުއްސަނދިވާ ތަރައްޤީގެ މަގުތަށް ހުޅުވިގެން ދާނެ ވަސީލަތްތަކެއް ހުރުމެވެ. ލައިބްރަރީން ދަތުރުގެ ބަރަކާތް މާނައަކީ މިއީއެވެ.

ނިމުނީ